

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

13 de Termino moto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

per motionem translatione: veluti aratione, fluminis irruptione, vel alia superueniente confusione. In quibus si dolo malo quis aratione confuderit, & iudicio finium regundorum, & de termino moto, coram eodem iudice interpellari potest, l. 4. §. si dicatur, *fini. regund. in P.* in aliis, Irruptione fluminis, vel antiquitate sum- motis agitur finium regundorum iudicio, *l. si irruptione, eod.* Finitore agrorum adhibito, seu mensura agri facta: summa namque totius Geometriae utilitas in eo versatur. Atq; Alphoratus *Siro- flirin. lib. de mensur. Geometri. post Astrola.* ea necessitate impel- lente, ob confusionem agrorum ex inundatione Nilini in Aegypto frequente dirimendam, mensuras Geometricas inuentas fuisse. Cicero quoque *lib. 1. de legib.* cautam fuisse ait lege Manilia, vt ar- bitri sint agrimensores tres, perinde ac in vindicationib. earum rerum periti, regendis finibus, id est discernendis, & ad certam æquabilemque formam dirigendis. Accedit etiam iudex ad locum controuersum, vt suis oculis ipsum subiiciat, *d. l. si irruptione, §. fini. fini. regund.* vocant hoc ipsum pragmatici *Veuum figure*: fit enim figura & pictura rerum controuersarum, consentientibus aut vocatis legitime quorum interest, vt postea ex ea, ac si subiaceret perpetuo oculis res, iudicium fiat. ¶ Agrimensores ¶ adhibetur vt 12 medius, qui iudicio in neutram controuersentiam partem declinare debet, competiq; in eum; si falsum modum dolo malo re- nuntiauit, actio in factum, quam prætor decepto per dolum vel per malitiam, vel negligentiam, quæ dolo proxima est, decernit, l. 3. §. 1. si mens. fals. mod. dix. P. non autem si per imperitiam solum, l. 1. eod. quod sibi imputare debeant, qui talem arbitrum delegerint, arg. §. prætor ea, quib. mod. re. contrab. ob. lib. 1. §. is quos, de acti. l. diem proferre, l. 3. §. stari, de recept. arbi. lib. 4. P. tit. 8. Sicut in aliis machinariis arbitris adhibitis, vocant *expertos*, receptum est. l. pen. §. si mens. fals. mod. dix. in P. Quod si mensura explicata a finito- re agrorum: commode fines diuidi iuxta eam non possunt, ex arbitrio iudex diuidit, & ad iudicationem vitur, & transfert & consti- tuit fines, eodem ratione pecuniarum additione compensata, vt in posterum certiores sint termini. l. 2. §. 4. fini. reg. P. §. si de offi. iud. ap. Iustini. ¶ Concurrit ¶ cum istis quaestionibus alia præiudicia- 13 lis interdum, quæ & suspendit iudicium finium regundorum, & de termino moto: veluti, si quis obiecit possessionem petenti fundi finium regundorum iudicium, suspenditur de finibus quaestio, quæ proprietatis est, *l. si quis, C. fini. regund.* Et prius de posses- sione, quam de proprietate agendum, *l. ordinariis, C. de rei vind. l. nulli, C. de iud. l. incerti, C. de interdict. l. si quis, C. fini. reg. l. exitus, de acq. posse. P. l. si de vi. de iud. in P.*

¶ Sic ¶ etiam, si præscriptionem quis obiecit, cessat hæc finium 14 regundorum actio, & terminorum controuersia, *l. si, C. fini. regund.* quantum enim non tollatur longo tempore viginti annorum, quia mixta & in rem & in personam, §. *quadam, de actio. l. sed & si loci, §. 1. fini. regund. in P.* tamen tollitur triginta annorum spatio. d. *l. si, fini. reg. C. iure Pandectarum* si fundus, tamen emtus sit, & am- pliores fines possessi, totum id longo tempore capitur vsu: quoniam vniuersitas eius possideatur, non singulae partes. l. 2. §. sed & si fundus pro emt. in P. l. qui fundum, §. fin. eo. Quod tamen emenda- tam dico in longo tempore, vt longius exigamus, per *l. fin. fini. regund. C.*

¶ Neq; ¶ nos a sententia dimouet. I. Quinque pedum, finium 15 regund. C. cuius verba videntur inhibere præscriptionem omnē. Quinque pedum, inquit, præscriptions sub motu, finialis surgit vel lo- corum libera peragatur intentio. Quibus verbis, quidam rati sunt ibi post Accursium, olim nõ potuisse agi pro præscriptione quin- que pedum circa fines agri, hodie contra. Explicant illam legem Cuiacius, in l. 4. de vsuca, Connanus, lib. 3. iuris ciuil. Agennus Ver- bicus, in commentis ad Iulium Fronti. de controuer. agror. refert legem Manillam, quinque aut sex pedum latitudinem constituisse pro fine agrorum: quod hæc latitudo referuaretur itineri ad cul- turã, vt ad eam iretur, & ad circumactũ aratri, ideo impærscripti- bile esse spatium. ¶ Wolfgangus Lazius, in præfat. commentario,

16 *reipubl. Romane* aliter explicat, quatuor pedum interstitium fuis- se relictum ad sepeliendos milites, & successores dominorum, ibi- que fuisse cippos & tumulos militares probat ex quibusdam vetustis inscriptionibus Capue Inuentis. Mortui namque olim mo- re Græcorum extra oppidum sepeliebantur: & si intro ferrentur, id honori summo concedebatur, vt notat Cicero pro Flacco. Vnde Polybius ait. lib. 8. *hiflor.* illud fuisse singulare ex oraculo con- tra morem communem, vt Tarentini intra urbem, in parte, quæ solis ortum versus esset, mortuos conderent. Cum Græci contra obseruarent, imo & libitinarios, qui eos sepelirent, vrbe habita-

re non sinerent, quos vocant *εταυρομένους & νεκρομένους, Hefychius.* Existimarem autem ego, legem quinque pedum, & si præscriptio- nem sub moueat, tamen antiquatam, vt admittatur præscriptio, si longius tempus addit, quam viginti annorum. Nam Theodos. Arcad. & Valentin. lex est. Quinque pedum, lex autem final. eius tituli, fini. regund. C. quæ illam sequitur & præscriptionem indu- cit, Iustiniani est, qui 77. Imperator fuit: illi autem 49. ordine imperarunt. ¶ Crimen ¶ de termino moto defert accusationem 17 cui liber volent, *l. fin. de term. moto, in P.* vt publicum videatur, habita ratione eius quod cui liber de populo conueniat & con- cedatur. *l. iuxta, l. 1. de popul. actio. P. §. 1. de publ. iudic.* Item, quod quinquaginta aureos pro quoquo termino moto ex lege Agraria reus dare inueatur, d. *l. fin. de term. mot.* ¶ Verum ¶ proculdubio 18 publicum erit, si agatur de motis terminis publicis, puta iurisdic- tionis seu territorii: sic enim causa publica, contingens delictũ non publicum, publicum facit, vt de concussionem non publica responsum est, quæ publica fit ob causam, quæ legis publici cri- minis est, l. 2. de cõcessio. in P. Iurisdictionis autem & territorii causã publica est. *l. quippe iudicare, de iud. in P. l. filiusfam de iis qui sunt sui vel alien. iur. P. in l. 1. de iurisdic. omni. iudic. P.* Territorium- que & iurisdictione certis finibus agrorum concluditur, *l. pupillus, §. territorium, de verb. sig. P.* quos egedi non licet, *l. fin. de iurisdic. omni. iudic.* Et quibus confusis, totius politiz ordo confunditur. *c. peruenit, 11. q. 1.*

De crimine Stellionatus. Cap. 14.

Lib. 47. Tit. 20. Lib. 9. C. tit. 34.

1 *Stellionatus iudicium quale. & quod generale vbi speciale defi- cit: quando datur, & eius pena, 3. & 4.*

2 *Stellio, animal quale, & stellatura quid.*

¶ Stellionatus ¶ iudicium, famosum quidem non est, l. 2. de crim. 1 *stell. in P.* neque inter priuata vel publica annumeratur: attam- coactionem extraordinariam habet, l. 1. §. 2. eod. P. l. 3. eod. ¶ Variam namq; & aliam a superioribus habet crimen, quod stel- lionatus actione agitur, hypostasim, vt ea non possit aliis regulis, quam extraordinaria cognitione concludi. Quod in priuatis iudi- ciis est, de dolo actio, quæ datur quando actio alia non suppetit, l. 1. de dol. in P. hoc in criminibus stellionatus persequitur est. Vbi- queq; enim titulus criminis deficit, illic stellionatus obiciemus. l. 3. de crim. stellio. Optime autem doli similitudo in criminib. anony- mis a Iureconsultis & stellionatus vsurpata est, ac si dicerent hoc esse factum stellionis animalis: quoniam, vt ait Plinius, lib. 30. cap. 10. nullum animal fraudulentius inuidere homini tradunt, & inde stellionum nomen in maledictum tranflatum.

¶ Animal ¶ stellio est, lucentibus quibusdam maculis distin- 2 ctum, vnde nomen mutuatur: & crimen quoq; stellionatus, stel- latura dicitur. ¶ Proinde ¶ late patent istius accusationis exempla, quæ annotabuntur ex vsu quotidiano, obseruata illa regula, vt ea 3 crimina hoc nomine dicantur, quæ proprio nomine & propria determinatione penam non habent, nec in castigatione infamã, nisi quæ famosa actione cõiungatur. Potest enim cum alia actione dari, vt qs negotii teneatur actione, & vltra stellionatus. vt in l. 1. §. si. l. tutor, 16. §. contraria, l. si quis in pignore, 36. de pig. act. l. 13. P. in. 7. l. si. C. de crim. stellio. & ibi gl. si. Aliqua exempla p̄dita sunt in iure, vt si quis alteri obligatã rem, eandẽ in suppressa obligatione oppigno- rauerit, stellionatũ enim eum cõmittere placuit Alexan. Cafari, nisi vtroq; creditori satis offerat. l. 1. §. 2. fin. C. de crim. stellio. & l. tutor, 16. §. 1. de pig. act. in P. Item si alii eandem per calliditatem dit- taxerit, permittauerit, vel in solum dederit, l. 3. eo. tit. in P. Si in pignore res pro auto supposuerit. l. 1. §. fin. l. si quis in pignore, 36. de pig. act. P. l. 3. §. 1. de crim. stellio. Si quis merces supposuerit, obli- gatas auerterit, vel corrupit. d. l. 3. §. 1. eod. Si quis imposturam fecerit, vel collusionẽ in necem alterius, d. l. 3. §. 1. eod. Si merces sup- presserit. d. l. 3. §. fin. Si peierauerit, instrumento iurans sua pigue- ra esse, l. 4. eod. non tam ratione perituri, quam fraudis conuulso creditori factæ. Item qui non cancellato instrumento post solu- tionem debiti, iterum propter cõdemnationem acceperit vt de- bitum, q. solum erat, propter suam calliditatẽ stellionatus cri- mine punierit, *l. p. l. si fideiusor. 29. §. in omnib. manda. P. & si so- lutum ex causa iudicati, vt indebitum repeti non possit cõdemna- tione indebiti. l. 1. C. de condic. indeb. d. l. si fideiusor. cum similib.*

¶ De ¶ pena criminis stellionatus, certa tradi non potest re- gula, nisi quod extra ordinem imponatur seuerissime, *l. fin. de cri- mini. stellio. P.* Fines tamen præscripti, quos egedi non licet, pen- pe opus metalli in plebeis: in honore autem positis, relegatio- aut ab